

Innehåll

Förord 11

Kapitel 1. Inledning 13

- 1.1 Bakgrund och syfte 13
- 1.2 Utredningens avgränsning 13
- 1.3 Definitioner 15
 - 1.3.1 Definition av låglöneländer 15
 - 1.3.2 Definition av industrivaror 21
- 1.4 Några mätproblem 22
 - 1.4.1 Jämförelser mellan import och inhemsk produktion 22
 - 1.4.2 Kvantitetsuppgifter 23
 - 1.4.3 Importens omfattning i förhållande till den inhemska marknaden 24
- 1.5 Utredningens uppläggning 24

Kapitel 2. Historisk översikt över låglöneländernas roll i världshandeln 25

- 2.1 Det långa perspektivet 1913–1970 25
- 2.2 Världsproduktion och världshandel sedan 1938 28
- 2.3 U-ländernas industrivaruexport 1955–1970 31
- 2.4 Västeuropas och USA:s industrivaruimport från låglöneländer 37
 - 2.4.1 Låglöneländernas andel av i-ländernas industrivaruimport 38
 - 2.4.2 Importens varusammansättning 42
 - 2.4.3 Importens länderfördelning 45
 - 2.4.4 Sammanfattning 47

Kapitel 3. Historisk översikt över Sveriges import av industrivaror från låglöneländer 48

- 3.1 Översikt av Sveriges import av industrivaror från låglöneländer 1969 48
- 3.2 Importutvecklingen 1958–1970 49
- 3.3 Det längre perspektivet: Sveriges totalimport 1913–1970 53
- 3.4 Tekoimportens länderfördelning och utveckling 1958–1970 57
- 3.5 Faktorprisutvecklingen inom konfektionsindustrin 1958–1971 61

Kapitel 4. Låglöneimportens bestämningsfaktorer 66

- 4.1 Heckscher–Ohlin-teoremet 66
- 4.2 Förutsättningar för Heckscher–Ohlin-teoremet 67

4.3 Några kommentarer till förutsättningarna	68
4.3.1 Produktionsfaktorerna inte homogena internationellt sett	68
4.3.2 Handelshinder	69
4.3.3 Faktoromkastningar	70
4.4 Andra teorier	71
4.4.1 Burenstam Linders teori	71
4.4.2 Produktcykelteorin	71
4.4.3 Implikationer för den empiriska analysen	72
4.5 Modellen	72
4.5.1 Förutsättningar	72
4.5.2 Beroende variabler	75
4.5.3 Oberoende variabler	76
4.5.4 Sammanfattning av modellen	78
<i>Kapitel 5. Den svenska låglöneimportens struktur</i>	80
5.1 Branschöversikt	81
5.2 Samband mellan låglöneimport och produktionsstruktur: Beskrivning av data	82
5.2.1 Beroende variabler	82
5.2.2 Oberoende variabler	85
5.2.3 Grafisk analys av samband mellan produktionsstruktur och låglöneimport	89
5.3 Analys av enkla korrelationer	92
5.4 Regressionsresultat	97
5.5 Sammanfattning av de statistiska resultaten	101
<i>Kapitel 6. Bedömning av låglöneimportens utveckling under 1970-talet</i>	103
6.1 Prognosmetoden: Begränsningar och reservationer	103
6.2 Prognos över låglöneimportens utveckling under 1970-talet i 55 svenska branscher inom tillverkningsindustrin	110
6.3 Sammanfattning av bedömningen av låglöneimportens utveckling under 1970-talet	143
<i>Kapitel 7. Sammanfattning</i>	145
7.1 Definition av industrivaror och låglöneländer	145
7.2 Den svenska låglöneimportens omfattning och varusammansättning 1969	145
7.2.1 Låglöneimporten till Sverige och andra industriländer	145
7.2.2 Låglöneimportens bestämningsfaktorer	146
7.2.3 Resultat av den empiriska undersökningen	147
7.3 Låglöneimportens utveckling över tiden	148

7.3.1 Utvecklingen 1958–1970	148
7.3.2 Orsakerna till utrikeshandelns utveckling över tiden	149
7.3.3 Den svenska branschstrukturens anpassning	150
7.3.4 De svenska företagens anpassning	151
7.4 Bedömning av låglöneimportens utveckling under 1970-talet	151

Appendix A. Tabeller 154

Appendix B. Teknikens gränser: Faktoromkastningars betydelse 166

Summary 172

Contents	182
List of diagrams	184
List of tables	185

Litteratur 188

Diagram

1. Totala löner och nationalinkomst i vissa länder 1965	16
2. Världsproduktion och världshandel med industrivaror 1913–1970	26
3. U-ländernas industrivaruexport till industriländer 1957–1970	32
4. Import till Sverige av industrivaror från låglöneländer 1958–1970	50
5. Låglöneländernas andel av Sveriges industrivaruimport 1958–1970	52
6. Sveriges import från låglöneländer med fördelning på varugrupper 1958 och 1970	54
7. Sveriges produktion av och handel med industrivaror 1913–1966	55
8. Den svenska nettoimportens andel av inhemsk produktion i textil- och konfektionsindustrin 1921–1970	56
9. Sveriges tekoimport från vissa länder 1958–1970	58
10. »Tulljusterad» lönenivå i konfektionsindustrin i vissa länder 1958–1971	63
11. Samband mellan teknikerintensitet och låglöneimportens (utom Japan) andel av tillförseln för 55 SNI-branscher 1969	89
12. Samband mellan timlön och låglöneimportens (utom Japan) andel av tillförseln för 55 SNI-branscher 1969	90
13. Samband mellan produktivitet (förädlingsvärde per sysselsatt) och låglöneimportens (utom Japan) andel av tillförseln för 55 SNI-branscher 1969	91
14. Samband mellan hästkraftantal per sysselsatt och låglöneimportens (utom Japan) andel av tillförseln för 55 SNI-branscher 1969	93

Tabeller

1. Totala löner och nationalinkomst i vissa länder 1965, 1968 och 1971 17
2. Löner och nationalinkomst i vissa länder 1958, 1965, 1968 och 1971 18
3. Effektivt tullskydd 20
4. Sveriges industrivaruimport 1959: jämförelse mellan SITC och SITC Revised 23
5. Världsproduktion och världshandel med industrivaror 1913–1959 27
6. Industrivaruexporten från Japan och Italien 1899–1971 28
7. Produktion och export av industrivaror 1938–1968 29
8. Industriproduktionen och BNP i u-länder och i-länder 1938–1968 31
9. Sammansättning av u-ländernas industrivaruexport till industriländer 1953–1969 34
10. Indiens import- och exportandelar för industrivaror 1929–1966 36
11. Per capita-export av industrivaror exklusive jutevaror i vissa länder 1966 36
12. Import från u-länder av maskiner 1965 enligt export- respektive importstatistik 37
13. Import av industrivaror från låglöneländer till OECD, Europa 1970 38
14. Låglöneländernas procentuella andel av total industrivaruimport inom olika varugrupper i vissa länder 1970 39
15. Industrivaruimporten från låglöneländerna 1970 i procent av BNP och per invånare i vissa länder 40
16. Låglöneländernas andel av total export till Västeuropa 1961, 1965 och 1970 41
17. Låglöneländernas andel av importen av diverse färdigvaror till vissa länder 1960, 1965 och 1970 42
18. Total industrivaruimport från u-länder och Sydeuropa fördelad på viktigare varugrupper 1970 43
19. Varusammansättningen av import av industrivaror från Hongkong, Indien, Portugal och Jugoslavien 1961 och 1966 44
20. Länderfördelning av industrivaruimporten till OECD, Europa från u-länder och Sydeuropa 1970 45
21. Länderfördelningens förändring 1961–1970. Import av diverse färdigvaror från u-länder och Sydeuropa till OECD, Europa 46
22. Sveriges industrivaruimport från låglöneländer 1969 49
23. Sveriges industrivaruimport från låglöneländer 1958–1970 51
24. Rangordning av branscher (enligt SNI) efter låglöneländernas (utom Japan) andel av tillförseln 1969 83
25. Rangordning av branscher efter Japans andelar av tillförseln till den svenska marknaden 1969 85

26. Enkla korrelationer mellan låglöneimporten och dess bestämningsfaktorer 94
27. Regressionsresultat 98
28. Låglöneimportens faktiska och estimerade marknadsandelar i 55 branscher inom tillverkningsindustrin 1969 och 1971 104
29. Produktion, total import samt låglöneimport i beklädnadsindustrin 1969 med fördelning på varuslag 112
30. Produktionskostnader, frakt och tull vid grossistinköp av bomullsjeans från vissa länder 1973 114
31. Produktion, export, import och låglöneimport med fördelning på varuslag i beklädnadsindustrin 1968, 1969, 1970 och 1971 116
32. Beklädnadsbranschens utveckling 1968–1971 118
33. Översikt av lädervarubranschen 1960 och 1969 119
34. Översikt av skobranschen 1960, 1969 och 1971 120
35. Produktion, import och låglöneimport med fördelning på varuslag i den grafiska industrin 1960, 1969 och 1971 123
36. Totala importens och låglöneimportens marknadsandelar i den grafiska industrin 1960, 1969 och 1971 124
37. Produktion 1969 samt total import och låglöneimport 1969 och 1971 med fördelning på varuslag inom plastvaruindustrin 127
38. Plastvaruindustrins avnämare 1968 128
39. Produktion, export, import och låglöneimport med fördelning på varuslag i porslins- och lergodsindustrin 1960 och 1969 130
40. Produktion, export, import och låglöneimport med fördelning på vissa varuslag i glas- och glasvaruindustrin 1960 och 1969 131
41. Sveriges import av järn och stål med fördelning på låglöneimport och total import 1965–1971 133
42. Produktion, export, import och låglöneimport av tackjärn, ferrolegeringar samt järn- och stålskrot 1960 och 1969 134
43. Import och låglöneimport av icke-järnmetallvaror med fördelning på oarbetade metaller och total metallvaruimport 1971 135
44. Produktion, import och låglöneimport med fördelning på varuslag i guld- och silvervaruindustrin 1960, 1969 och 1971 140
45. Produktion, import och låglöneimport med fördelning på varuslag i musikinstrumentvaruindustrin 1960 och 1969 141
46. Produktion, total import och låglöneimport med fördelning på varuslag i sportvaruindustrin 1960 och 1969 142